

Єдиний державний екзамен з УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Варіант 6207

Інструкція щодо виконання роботи

Екзаменаційна робота складається з двох частин, що містять 27 завдань. Частина 1 містить 26 завдань, частина 2 – одне завдання.

На виконання екзаменаційної роботи з української мови відводиться 3,5 години (210 хвилин).

Відповідями до завдань 1-26 є цифра (число) або слово (кілька слів), послідовність цифр (чисел). Відповідь запишіть в зоні відповіді в тексті роботи, а потім перенесіть у бланк відповідей №1.

КВМ

Бланк

Відповідь:

А	Б	В	Г	Д
5	2	6	1	3

 7 5 2 6 1 3

Відповідь:

РАСКИДАТЬСЯ	ИСПУГАТЬ
-------------	----------

Відповідь: 1 2 4 14 1 2 4

Завдання 27 частини 2 – твір за прочитаним текстом. Це завдання виконується на бланку відповідей №2.

Всі бланки ЄДЕ заповнюються яскравими чорними чорнилами. Допускається використання гелевої, або капілярної, або пір'яної ручки.

При виконанні завдань можна користуватися чернеткою. Записи у чернетці не враховуються при оцінюванні роботи.

Бали, одержані Вами за виконані завдання, сумуються. Намагайтеся виконати як можна більше завдань і набрати найбільшу кількість балів.

Після завершення роботи перевірте, щоб відповідь на кожне завдання у бланках відповідей №1 і №2 була записана під правильним номером.

Бажаємо успіху!

Частина 1

Відповідями до завдань 1-26 є цифра (число) або слово (кілька слів), послідовність цифр (чисел). Запишіть відповідь в поле відповіді в тексті роботи, а потім перенесіть у БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ №1 справа від номера завдання, починаючи з першої клітинки, без пробілів, ком та інших додаткових символів. Кожну букву чи цифру пишуть в окремій клітинці відповідно до наведених у бланку зразків.

Прочитайте текст і виконайте завдання 1-3.

(1) У морі навколо вулканічного кратера, що знаходиться на поверхні вулкана або неглибоко під водою, утворюється риф – піднесення у формі кільця. (2) Він складається зі скелетів коралів – мікроскопічних морських істот, мільйони яких живуть у теплій морській воді на невеликій глибині. (3) <...> вулканічний острів руйнується і опускається під воду, кораловий риф піднімається все вище.

1

Укажіть речення, у яких правильно передається **ГОЛОВНА** інформація, що міститься в тексті. Запишіть номери цих речень.

1) У морі навколо вулканічного кратера, що знаходиться на поверхні вулкана або неглибоко під водою, утворюється піднесення у формі кільця.

2) Кораловий риф складається зі скелетів коралів – мікроскопічних морських істот, мільйони яких живуть в теплій морській воді на невеликій глибині.

3) Риф, що має форму кільця, складається зі скелетів коралів, утворюється навколо кратера підводного вулкана і піднімається по мірі руйнування вулканічного острова.

4) У міру того як вулканічний острів руйнується, кораловий риф опускається під воду.

5) Риф, утворений навколо кратера підводного вулкана, піднімається по мірі руйнування вулканічного острова, складається зі скелетів коралів і має форму кільця.

Відповідь: _____.

2

Яке з наведених нижче слів (сполучень слів) повинно стояти на місці пропуску в третьому (3) реченні тексту? Випишіть це слово (сполучення слів).

Навпаки,
Перш за все,
У міру того як
Тому
Однак

Відповідь: _____.

3

Прочитайте фрагмент словникової статті, у якій наводяться значення слова **ГЛИБИНА**. Визначте значення, в якому це слово вживається у другому (2) реченні тексту. Випишіть цифру, що відповідає цьому значенню у наведеному фрагменті словникової статті.

Глибина, -и, ж.

1. Місце на дні водойми, великого поглиблення. *Морські глибини. Глибини світобудови (перен.)*

2. Протяжність, відстань від поверхні до дна або до якої-н. точки у напрямку вниз. *На глибині 200 метрів. Г. колодязя.*

3. Простір, розташований вглиб від межі, від краю чого-н. *У глибині лісу, саду. В глибині залу.*

4. *перен.* Те, що становить основу, у чому зосереджена сутність чого-небудь. *Глибина науки.*

Відповідь: _____.

4

В одному з наведених нижче слів допущено помилку в постановці наголосу: **НЕПРАВИЛЬНО** виділена буква, що позначає наголошений голосний звук. Випишіть це слово.

читАння

вИмова

фенОмен

полЕжати

Олень

Відповідь: _____.

5

В одному з наведених нижче речень **НЕПРАВИЛЬНО** вжито виділене слово. **Виправте лексичну помилку, дібравши до виділеного слова паронім. Запишіть дібране слово.**

Виборча КАМПАНИЯ пройшла організовано.

Рекомендовані листи АДРЕСАТ повинен одержувати особисто.

Щоб частіше бувати в театрі, я купив АБОНЕНТ.

Студент швидко ЗАСВОЇВ матеріал.

На радіо прийшов лист, АДРЕСАНТ якого характеризує себе так: «Я самотній».

Відповідь: _____.

6

Відредагуйте речення: виправте лексичну помилку, **вилучивши зайве** слово. Випишіть це слово.

О дев'ятій годині ранку ми повинні з тобою зустрітися.

Відповідь: _____.

7

В одному з наведених прикметників допущено помилку в утворенні вищого ступеня порівняння. Виправте помилку і запишіть це слово правильно.

вужчий

поганіший

глибший

дорожчий

миліший

Відповідь: _____.

8

Установіть відповідність між граматичними помилками і реченнями, в яких вони допущені: до кожної позиції першої колонки доберіть відповідну позицію з другої колонки.

ГРАМАТИЧНІ ПОМИЛКИ	РЕЧЕННЯ
А) неправильна побудова речень із дієприслівниковими зворотами	1) Із-за грипу було закрито школи. 2) Я живу на околиці села. 3) У тих степах випасали конів татари, турки й волохи.
Б) неправильне вживання прийменників	4) Давайте згадаємо Каїна, який убив свого брата.
В) неправильна побудова конструкцій з однорідними членами	5) Лісові галявини й посадки підступають до нашої садиби звідусіль. 6) У творі я хотів розповісти про наших славних предків і чого вчать їхні подвиги.
Г) неправильне вживання відмінкових форм іменника	7) Виходячи з приміщення вимикається світло.
Д) помилка у творенні форм наказового способу дієслова	8) Не слід перебивати того, хто говорить. 9) На шкільному подвір'ї – гомін.

Запишіть у таблицю вибрані цифри під відповідними буквами.

Відповідь:

А	Б	В	Г	Д

9

Укажіть варіанти відповідей, у яких у всіх словах одного рядка пропущена одна й та сама буква. Запишіть номери відповідей.

- 1) крап..лька, ш..птати, м..тушня
- 2) през..дент, вел..чезний, л..ман
- 3) кр..тичний, с..нус, кол..со
- 4) н..сти, вит..рати, зел..ніти
- 5) зач..пити, п..кти, статист..ка

Відповідь: _____.

10

Укажіть варіанти відповідей, у яких у всіх словах одного рядка пропущена одна й та сама буква. Запишіть номери відповідей.

- 1) пр..азовський, пр..нишклий, пр..чудесний
- 2) пр..мружити, пр..гірклий, пр..боркати
- 3) пр..ходити, пр..єднати, пр..д'явник
- 4) ..пресувати, ..формувати, ..літати
- 5) ..жувати, ..ведений, ..цілення

Відповідь: _____.

11

Укажіть варіанти відповідей, у яких в усіх словах одного рядка пропущений м'який знак. Запишіть номери відповідей.

- 1) могут..ній, павутин..ці
- 2) кіл..кість, пот..мянілий
- 3) незабут..ній, вісім..сот
- 4) кін..ський, камін..ці
- 5) павіл..йон, прос..ба

Відповідь: _____.

12

Укажіть варіанти відповідей, у яких у всіх словах одного рядка пропущений апостроф. Запишіть номери відповідей.

- 1) потъм..янілий, м..яч
- 2) тім..яний, від..ємний
- 3) заозер..я, під..ярок
- 4) в..юн, гр..юкати
- 5) кип..ятити, гар..ячий

Відповідь: _____.

13

Визначте речення, в якому **НЕ** зі словом пишеться разом. Розкрийте дужки і випишіть це слово.

Глухий, що (НЕ)ДОЧУЄ, те вигидає.

І я майже (НЕ)ЗДИВУВАВСЯ, коли побачив золотого кораблика.

Та вже давно ніхто його (НЕ)ЧУВ, ні одна душа.

Ніякий човен тебе (НЕ)ВРЯТУЄ.

Тепер уже (НЕ)БУДЕ сіл поблизу путівця.

Відповідь: _____.

14

Визначте речення, у якому обидва виділених слова пишуться разом. Розкрийте дужки і випишіть ці два слова.

Ішли вони (В)ТРЬОХ, узявшись за руки, в тому напрямі, де, (ПО)ЇХНЬОМУ, мусило б бути море.

В ранковій імлі (З)БЛИЗЬКА і (З)ДАЛЕКА вимальовувались громаддя будинків-велетнів.

ОСЬ(ОСЬ), здається, хлюпне море з КРАЙ(НЕБА).

(ОТ)ОТ розквітнуть уже й вишневі сади, ГРУШІ(ДИЧКИ), спалахнуть ніжно-рожевим квітом яблуні.

Шумить (ПО)ІНШОМУ той сад, і квіти пахнуть (ПО)НОВОМУ.

Відповідь: _____.

15

Укажіть всі цифри, на місці яких пишеться **НН**.

Село, зачарова(1)є зоряним небом, хороше синіє розкиданими хатками, біля яких пильно дивляться на схід потемнілі соняшники. Дорожнім відволоже(2)им пилом і дозрілими садами незбагне(3)а пахне ніч. Зрідка спросо(4)я заскрипить журавель або гучно гупне біля якогось похиле(5)ого тину росне яблуко, духмяно проллється шипучим соком на траву.

Відповідь: _____.

16

Розставте розділові знаки. Укажіть два речення, в яких потрібно поставити **ОДНУ** кому. Запишіть номери цих речень.

1) З гілля відривались жовті листки і поволі падали додолу.

2) Чую в лютні шелест листу плескіт річеньки своєї кличу нічку променисту і барвінки і лілеї.

3) Давно бої скінчилися жорстокі давно затихли вибухи гармат а скільки ж молодих та яснооких з війни не повернулося солдат!

4) Осінній краплистий вітер то в спину підганяв то збоку закрадався.

5) Справжня правда не з пишної крони а з коріння земного росте.

Відповідь: _____.

17

Розставте розділові знаки: укажіть цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Село (1) зачароване зоряним небом (2) хороше синіє (3) розкиданими хатками.

Відповідь: _____.

18

Розставте розділові знаки: укажіть цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Найбільше ми (1) мабуть (2) любимо лелек тому (3) що вони символізують любов (4) до рідної землі (5) рідного дому.

Відповідь: _____.

19

Розставте розділові знаки: укажіть всі цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Понеси мене на крилах (1) радосте моя (2) де на пагорбах (3) і схилах сонця течія.

Відповідь: _____.

Розставте розділові знаки: укажіть всі цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Бешкетному цьому створінню дорога вже пахне пригодами (1) ніч обіцяє ризику й тривожності (2) передгрозя таємно тішить дитячу душу (3) оченята грають змішаною з острахом цікавістю до цих просторів (4) до очеретів (5) і тихих плес.

Відповідь: _____.

Знайдіть речення, у яких **кома ставиться** відповідно до одного й того ж правила пунктуації. Запишіть номери цих речень.

1) Часто доводилося мені з дідусем ходити в ліс шукати лікарські трави. 2) Ось і цього разу встали ми дуже рано. 3) На небі ще блідо мерехтіли зірки. 4) До лісу було далеченько. 5) Коли дібрались туди, перші промені сонця вже лагідно лоскотали мені лице теплом. 6) Приємно було від того на серці, і воно промінилося радістю. 7) І ноги не боліли, і втоми в тілі не було...

8) Дідусь сів на пахучі трави, розв'язав полотняну торбину зі сніданком.

Відповідь: _____.

Прочитайте текст і виконайте завдання 22-27.

(1) Мені доручили написати статтю про відомого в нашому місті вчителя трудового навчання Євгена Олександровича Суботіна. (2) Це був не просто талановитий конструктор, чудовий майстер. (3) Це була сонячна людина з чуйним, гарячим серцем.

(4) Я прийшов до нього прямо на роботу і, попросивши приділити мені кілька хвилин, почав ставити питання.

(5) – Знаєш що, Женю, мені приємно, що ти пишеш про мене статтю. (6) Там буде, напевно, багато гарних слів. (7) Але я б хотів, щоб ти написав про інше. (8) Звичайно, тепер я став відомим у місті, шанованою людиною, але все могло б скластися зовсім інакше. (9) І напевно, зовсім іншим було б моє життя, якби не один випадок.

(10) У мене не було батька, не було матері. (11) Точніше, вони ніби існували, приходили ночувати і дивилися на нас, голодних і брудних, з подивом: звідки ці діти, що вони тут роблять? (12) Я жив тим, що крав або випрошував. (13) Милостинею годував двох своїх маленьких сестричок. (14) Моїх батьків часто викликали на якісь комісії, до нас постійно приходили то дільничний, то інспектор у справах неповнолітніх. (15) Та тільки що вони могли зробити ... (16) Я ріс вовчечам. (17) Навколо мене був світ, заповнений людьми, які жили в теплих будинках, їли хліб, купували дітям гостинці, а я дивився на них з глухого лісу, де завжди було сиро і темно. (18) Ось тоді я і навчився відкривати будь-який замок, розібрався у всіх видах сигналізації... (19) Але одного разу я попався. (20) У квартиру раптово повернулися господарі,

мені довелося стрибати з третього поверху, і я вивихнув ногу. (21)Суд. (22)Батьків ніде не могли знайти, і на засіданні сиділа класний керівник. (23)Ні обличчя, ні імені її я не пам'ятаю. (24)Пам'ятаю тільки, що вона була зовсім молоденькою дівчиною. (25)Прокурор поставив їй якесь питання, вона встала і раптом заплакала.

(26)Вона плакала і говорила: «Не треба садити його в тюрму! (27)Будь ласка». (28)Прокурор їй строго каже: «Не плачте, ви на питання відповідайте». (29)А вона знову – плаче і тільки одне твердить: «Не садіть його до в'язниці». (30)І в цей момент я відчув таке, що неможливо описати жодними словами, у мене аж душа зраділа. (31)Чужа людина плаче за тобою. (32)Це що значить? (33)Це означає, що я їй чимось дорогий, це означає, що я їй потрібен. (34)Виходить, що я не сторонній, не чужий! (35)Виходить, що сонце світить і для мене, і трава на лугах – це теж моє, і в житті є моє місце. (36)Значить, якщо мене не буде, то комусь від цього стане погано, значить, комусь треба, щоб я був. (37)Я зараз ось намагаюся описати свої думки, а тоді це була якась нестримна радість, що заповнила всю мою душу.

(38)Мені дали чотири роки колонії. (39)Я відсидів, повернувся і почав нове життя. (40)У мене було багато хорошого, тепер я щаслива людина. (41)Але до цих пір я не можу забути тих сліз, які відіграли моє залякле серце. (42)І ніколи не забуду.

(За Є. П. Новиковим)

22

Які з висловлювань відповідають змісту тексту? Укажіть номери відповідей.

1. Герой оповідання не зміг досягти успіху в житті через погане виховання.
2. Сльози молодої вчительки відіграли душу підлітка.
3. Герой оповідання став учителем саме тому, що пам'ятав вчинок вчительки.
4. Суботін потрапив у колонію за крадіжку.
5. Оповідач радить всім любити і поважати вчителів.

Відповідь: _____.

23

Які з перерахованих тверджень є правильними? Укажіть номери відповідей.

- 1) Речення 31-36 пояснюють зміст речень 41-42.
- 2) Речення 12-14 містять роздум.
- 3) У реченнях 20-22 представлено розповідь.
- 4) Речення 38-39 містять розповідь.
- 5) Речення 19 містить роздум.

Відповідь: _____.

24

З речення 30 випишіть фразеологізм.

Відповідь: _____.

25

Серед речень 20-25 знайдіть те, яке пов'язане з попереднім за допомогою присвійного займенника.

Відповідь: _____.

Прочитайте фрагмент рецензії, складеної на основі тексту, який Ви аналізували, виконуючи завдання 22-25. У цьому фрагменті розглядаються мовні особливості тексту. Деякі терміни, використані в рецензії, пропущені. Вставте на місця пропусків (А, Б, В, Г) цифри, що відповідають номерам термінів зі списку. Запишіть під кожною літерою відповідну цифру.

26

«Передаючи хвилювання героя, який згадує в інтерв'ю про епізод, який змінив його життя, автор використовує різні тропи: (А) _____ («відіграли ... серце» в реченні 41), (Б) _____ (наприклад, «нестримна радість» у реченні 37). Прийом – (В) _____ (речення 34-35) – і лексичний засіб – (Г) _____ («не сторонній, не чужий» в реченні 34) – підкреслюють почуття героя».

Список термінів:

- 1) епітет
- 2) антитеза
- 3) іронія
- 4) метафора
- 5) професійна лексика
- 6) анафора
- 7) антоніми
- 8) синоніми
- 9) риторичне питання

Відповідь:

А	Б	В	Г

Не забудьте перенести всі відповіді у бланк відповідей № 1 згідно з інструкцією щодо виконання роботи.

Частина 2

Для відповіді на це завдання використовуйте БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ №2.

27

Напишіть твір за прочитаним текстом.

Сформулюйте одну з проблем, поставлених автором тексту.

Прокоментуйте сформульовану проблему. Введіть у коментар два приклади-ілюстрації з прочитаного тексту, які, на Вашу думку, важливі для розуміння проблеми вихідного тексту (унікайте надмірного цитування). Дайте пояснення до кожного прикладу-ілюстрації. Укажіть смисловий зв'язок між прикладами-ілюстраціями та проаналізуйте його.

Сформулюйте позицію автора (оповідача).

Сформулюйте і обґрунтуйте своє ставлення до позиції автора (оповідача).

Обсяг твору – не менше 150 слів.

Робота, написана без опори на прочитаний текст (не за даним текстом), не оцінюється. Робота оцінюється 0 балів, якщо твір – це переказ вихідного тексту або повністю переписаний вихідний текст без жодних коментарів.

Твір пишеться акуратно, розбірливим почерком.